

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Moses ob solum peccatum veniale grauitèr à Deo punitus, ostendit
grauitatem peccati venialis. Cap. VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

pugnare tentat, eum ignem oleo extinguere, tentare. Gula enim est fons & origo omnium vitiorum, teste S. Chrylostomo h. 1. in Gen. Vel ut idem ait hom. 58. in Match. Est radix & mater omnium. Vnde mirum non est primum præceptum à Deo huiusmodi datum à Deo, fuisse vetans gulam vitium. Voluit enim Deus hoc factum ostendere, se vetando eum certi pomi, velle radicem malorum gulam extirpare ex mundo. Quod, quia non seruauit Adam, & sibi & posteris suis, modo ordinario conceptis, vehementer nocuit. Nam, vt ait Apostolus. In eo omnes peccauerunt. Rom. 5. 12. Propter hæc igitur motiua tanquam à facie colubri vitemus omnia peccata venialia, ne per illa perducatur ad mortalia, & Deum ex anima nostra excludamus, & fiamus mancipia diaboli, ad pœnas æternas inferni destinata.

106. Quò autem agnoscat magis & grauitas & malitia peccati venialis deliberatè commissi, ponderandæ sunt pœnæ grauissimæ, quibus Dominus Deus afficit homines in hac vita ob peccata venialia deliberatè commissa. Qua de re post alios Tanner 1. 2. disp. 4. q. 10. n. 68. sic ait: Dubitatur primò, an Deus etiam pœnâ aliquâ spirituali puniat peccatum veniale in hac vita? Respondetur ex communi Theologorum sententia affirmatiuè, tum quia peccata venialia minuunt feruorem charitatis, seu expeditum vsum exercitationis virtutum; tum quia ad peccata mortalia in hac vita disponunt. Quorum vtrumque triplici ratione accidit. Primò, quia abundantiora auxilia gratiæ perueniunt per illa minuuntur & intercitantur. Secundò, quia Deo permittente tentationes augere sinunt. Tertio, quia consuetudine inducitur habitus prauus, qui & virtutis exercitationem difficiliorem reddit, & ad similia peccata grauiora disponit, vt rectè etiam notauit Lestus l. 13. de perfect. diuin. c. 15. n. 23. Qui etiam addit, non solum ob peccata, sed etiam ob teporem & neglectum quandam Diuinarum inspirationum, qui tamen per se non fit peccatum. Diuina auxilia plerumq; minui. Cui enim Deus magna auxilia offert, & res magnas inspirat, si illa vel angustia animi, vel affectu commodioris vita negligat, & eo nomine, quod non sint præcepta, nolit consentire Diuinae vocationi, meretur in posterum huiusmodi destitui. & minoribus duntaxat iuari, meretur, vt Deus non tantà illum curâ tueatur, non tantis præueniat excitamentis, non tantis dirigat successibus: hinc multæ tentationes, multæ afflictiones corporales & spirituales, multaq; salutis pericula. Vnde magni, inquit, rerum spiritualium Magistri, periculosum censent neglectum Diuinarum inspirationum, & teporem in progressu spiritus, eòq; referunt minas illas Spiritus S. Apoc. 3. Quia tepidus es, & nec frigidus nec calidus, incipiam te euomere ex ore meo. Et illud Psal. 94. Hodie si vocem eius audieritis, nolite obdurare corda vestra. Et illud Proverb. 1. Quia vocati & renuistis, extendi manum meam & non fuit qui respiceret &c. ego quoque in interitum vestro ridebo. Ita Lestus, inquit Tanner. Quod quidem Tanner approbat, dicens: Deum

suo arbitrato ratione quidem conuenienti vberiora auxilia gratiæ subtrahere iis, qui eum non viuunt aut male viuunt, negat tamen id fieri proprie per modum pœnæ, vbi nulla culpa præceperit. Sed esto, non sit per modum pœnæ, satis est si subtractio auxiliorum Dei vberiorum, sit per modum mali effectus & damni, ex peccatis vel tepiditate, & ex non vtu aliorum auxiliorum Dei, oriatur. Parum enim refert militi pugnanti eum hoste potentiore, si ei Dux non submittat auxilia, quæ hancunque tandem sint, et si id non faciat ex odio eius, nec per modum pœnæ, sed tantum ob aliquam causam non culpabilem illius militis, vti supra dixi. Ita in casu nostro, magnum est hoc damnum à peccato vel tepore profectum.

107. Concludam hoc caput sententiâ sancti & docti Theologi, is est B. Albertus magnus in Compend. Theolog. l. 3. c. 13. Peccatum, inquit, veniale minuit feruorem charitatis, sicut aqua in ignem proiecta, licet ignem non extinguat, feruorem tamen illius temperat. Item potestas animæ in bonis operibus lassat, sicut quando ponitur pondus super equum, minus erit promptus ad ambulandum. Item bona gloria celestis diminuit, non quidem illa quæ iam habemus ibi per meritum reposita, sed quæ deberentur, si venialia non fuerint, quia in eo tempore possent aliqua bona fieri, quando illa fiunt.

CAPVT SEPTIMVM.

Moyse ob solum peccatum veniale grauitè à Deo punitus, ostendit grauitatem peccati venialis.

108. Videamus nunc in particulari, quanto operè Deus puniuerit ob solum vnum peccatum veniale deliberatè commissum charissimos sibi seruos & in veteri & in nouâ lege.

Cùm enim adeo Deus suos seruos amet, qui Zach. 2. 8. ei fideliter seruiunt, vt scimus, sicut pupillam oculi sui: quo modo appellabat Iudeorum gentem, in qua tamen erant pessimi homines, & inter quos pauci erant veri Dei serui, magnum signum est, peccatum veniale esse rem magnam, & Deo valdè exosam, si valdè in illis à Deo punitum est.

Consideremus primò id in Moyse, quanto opere fuerit Deo charus, & ei intimus, ideoque adeo exaltatus, patet ex sacra Scripturâ, in qua quoad vitam sanctimoniam, & eius cetera indicia hæc de eo legimus. Eccli. 45. 1. & seq. Dilectus Deo & hominibus Moyse. Deus autem non diligit, nisi sibi caros, maximè tali dilectione, ob quam Spiritus Sanctus appellat aliquem Deo dilectum, sicut in nouâ lege S. Ioannem Euangelistam appellat, Discipulum quem diligebat Iesus.

Secundò, ibidem de eo dicitur: Similem illum fecit in gloria Sanctorum: hoc est, adæquauit eum gloriæ Sanctorum Patriarcharum, & celebrat

tate nominis & meritis ac virtutibus, & excellentiâ ac gloriâ operum per eum patratorum; quibus etiam alios Sanctos superavit: quia, ut dicitur Deut. ult. 10. *Non surrexit ultra Prophetâ in Israël sicut Moyses, quem nosset Dominus facie ad faciem, in omnibus signis atque portentis, quæ fecit in Aegypto, & mirabilia magna quæ fecit coram vniuerso Israël.*

Tertio. Num. 12. 7. Cùm Maria & Aaron contra Moysen murmurassent propter uxorem eius Æthiopiâ, idque audisset Dominus, statim locutus est ad eum & ad Aaron & Mariam: *Egressimini vos tantum tres, ad Tabernaculum sederis. Cùmque fuissent egressi, descendit Dominus in columna nubis, & stetit in introitu Tabernaculi, vocans Aaron & Mariam. Qui cùm essent, dixit ad eos: Audite sermones meos: si quis fuerit inter vos Prophetâ Domini, in visione apparebo ei, vel per somnium loquar, ad illum. et non talis seruus meus Moyses, qui in omni Domo mea fidelissimus est: ore enim ad os loquor ei, & palam, & non per enigmata & figuras Dominum videri. Quare ergo non timuistis detrahere seruo meo Moysi, iratusque contra eos abiit, nubes quoque recessit quæ erat super Tabernaculum: & ecce Maria apparuit eadens leprâ, quasi nix. Pondera singula breuiter.*

Quarto. Num. 12. 3. adfertur causa, cur Dominus causam egerat pro Moysen cui detraxerant foror & frater: *Erant enim Moyses vir mitissimus super omnes homines qui morabantur in terrâ. Magnum est, indicium eximie virtutis esse mansuetum & mitem, præsertim in iniurijs Dei & proprijs. Ideo Christus Dominus S. Brigitte l. 1. Reuel. cap. 51. reuelauit, inter causas ob quas B. Virgo fuit super omnes Angelorum Choros exaltata in cælis, fuisse eius mititatem. Et S. Dionysius Areopagita (citatâ à S. Thoma 2. 2. q. 157. a. 4. in primo argumento) Epist. 8. ad Demophilum scribit: *Moysen propter multam mansuetudinem Dei apparitione dignum habitum. Hinc & Plutarchus in Opusculo de profectus iudicijs, ait profectum consistere non in valuitate affectuum, sed in remissione quadam & mansuetudine eorum definiendum esse. Maximam autem mititatem ostendit Moyses, quando per 40. annos deducens tres hominum milliones, id est trigentes centena hominum millia duræ ceruicis sustinuit, sæpe lacessitus murmurationibus, calumnijs, probris, etiam lapidibus appetitus, tamen vltus non est, sed orauit pro eis. Merito ergo dicitur de eo Eccl. 45. *In fide & lenitate ipsius Sanctum fecit illum. Murmurationes ante Deum & contra ipsum habes, Num. 11. 10. 11. & c. 14. 1. 19. 41. 43. & c. 16. 1. 48.***

Quinto. Appellatur fidelissimus Dei seruus. Num. 12. 7. *Seruus meus Moyses, in omni Domo mea fidelissimus est. Fuitque tantæ fidelitatis in Domo Dei, ut Apostolus eius fidelitati Christi in carne fidelitatem compareret, vel fidelitatem Moysis Christi fidelitati similem dicat Hebr. 3. 2. 2.*

*Considerate, inquit, Apostolum & Pontificem confessionis nostræ Iesum, qui fidelis est ei qui fecit illum, sicut & Moyses in omni Domo eius. Magnus est iste Titulus esse fidelem Dei seruum: siquidem & Christo ab Apostolo tributus; & alij Sanctis primis Episcopis ab eodem, ut Timotheo, Theodoro, Epaphra, Onesimo & alij eius Coepistolis. Gal. 3. 9. Eph. 6. 21. Coloff. 1. 7. & cap. 4. 9. 1. Cor. 4. 2. quos omnes Sanctos fuisse certum est, quia hi omnes à Paulo nominati fideles, sunt positi in Martyrologio Romano tanquam sancti eius familiares & noti. Sic etiam S. Petrus; laudans Syllanum, non aliud quam fidelitatem ei adscribit. 1. Pet. 5. 12. Hinc & Spiritus S. Christi Domini & Verbi Dei nomen ait Apoc. 19. 11. fuisse Fidelis. Et Ecclesia inter laudes Deipatræ in Litanij, quæ vocantur Laurentiæ, quæ solæ (præter Litanias Sanctorum) sunt à Clemente 8. approbatæ, vocatur *Virgo Fidelis*. Hinc merito S. Franciscus, teste S. Bonaventura, in eius vita c. 6. sæpè suis fratribus dicebat: *De omni eo quod peccator potest, nemo debet sibi iniquo blandiri applausu; Peccator ieiunare potest, orare, plangere; carnemque propriam macerare; hoc solum non potest, Domino scilicet suo esse fidelis. Qui ergo ab ipso Deo & in veteri lege & in nouâ, fidelis imò in superlatiuo fidelissimus appellatus est, ob sanctimoniam vitam, tanquam Deo carissimus hanc appellationem promeritus est.**

Sexto. Sanctimoniam quoque eius indicat, summa familiaritas, quâ conuersabatur cum Deo. Nam scribitur. Exodi 33. 17. *Loquebatur Dominus ad Moysen facie ad faciem, sicut solet loqui homo ad amicum suum. Et Num. 12. 6. 8. Deus ipse dicit: *Si quis fuerit inter vos Prophetâ Domini, in visione apparebo ei, vel per somnium loquar ad illum. et non talis seruus meus Moyses; ore enim ad os loquor ei, & palam, & non per enigmata & figuras Dominum videri. Ex quo loco colligitur Moysen clarè vidisse Diuinam essentiam per modum transeuntis. S. Ambrosius l. 1. Exam. c. 2. S. Aug. l. 12. de Gen. ad lit. c. 26. 27. 28. & epist. 112. c. 12. & 13. S. Basil. h. 1. hexam. S. Thomas 1. p. q. 12. art. 11. ad 2. & 2. 2. q. 175. art. 3. & q. 174. art. 4. Abulenſis in c. 5. Matrh. q. 46. ad 4. Hugo Victorinus q. 34. in 2. ad Corinth. Durandus in 4. d. 46. q. 6. Sixtus Senensis l. 5. c. 41. Lyranus. Beda.**

Septimo. Ostendit & hoc Moyses conditione eximiam, quod fecerit eum Deus Christi antitypum; & ei Christum alsimilauerit; & tanquam simillimum proposuerit populo suo. Deut. 18. 18. *Prophetam suscitabo eis de medio fratrum suorum, similem tui: & v. 15. dixerat: Prophetam de gente tua & de fratribus tuis, sicut me, suscitabit tibi Dominus Deus tuus.*

Octauo. Miracula admiranda quæ Deus per eum patravit, nota omnibus, etiam Sanctitatem eius declarant. Ideo eum fecit & vocavit Deus. Deum Pharaonis Exod. 7. 1.

Miracula autem, ut ait S. Gregorius l. 2. mor. c. vi.

e. vlt. & S. Bernardus s. r. de Ascens. sunt signa meritorum.

113. *Nono.* Ter (vt putat Salianus A. M. 2544. nu. 624. 625. 626. 627. & alij alij quos ibi citat, et si Serarius & Cornel. tantum bis putant) per 40. dies & noctes protractum ab eo ieiunium & oratio, etiam magnam indicat Sanctimoniam vitæ, & splendor faciei, cum quo rediit ad populum Exod. 34. 28. 29. post secundum ieiunium 40. dierum.

De primo autem dicitur Exod. 24. vlt. *Secunda autem mansio*, inquit Cornelius in cap. 34. Exod. 28. *caput postidie, quem ex prima descenderat mansione.*

114. *Decimo.* Quod eo Deus vsus sit, vti loquitur S. Stephanus Act. 7. *tanquam Principe & Redemptore populi sui*, dum liberauit eum tam miro modo per tot plagas immittas & oratione breui ablatas, per mare rubrum sicco pede traduxit diuitem virgæ eius.

115. *Undecimo.* Et hoc Sanctitatis argumentum est, quod, vt dicitur Hebr. 11. 24. *Negauit se esse filium filie Pharaonis, magis eligens affligi cum populo Dei, quam temporalis peccati habere incunditatem, maiores diuitias æstimans thesauro Aegyptiorum improprium Christi.*

116. *Duodecimo.* Quod etiam per eum primum Deus suam legem populo suo dederit, & Ecclesiæ suæ historiam rerum à mundi initio gestarum ad sua tempora, & nomen suum ei manifestauerit, quod non manifestauerat Abraham d. lecto suo Exod. 6. 3. quam ob rem S. Gregorius h. 16. in Ezech. Moysen in scientiâ Dei præferebat Abrahamo, & merito.

117. *Decimotertio.* Quod ratione suâ tam multa difficilia impetrauit facile, cessationem plagarum repentinam Exod. 8. 12. 13. 30. 31. & c. 9. 33. & c. 10. 18. 19. Eius precibus cessat incendium cælitus excitatum contra murmuratores. Num. 11. 2. & aliorum peccatorum dimissionem impetrat. Num. 14. 19. 20. Alia loca de efficacia eius Orationis Plal. 105. 23. & solâ manu eleuatione Amalecitas debellauit. Exod. 17. 11.

118. *Decimoquarto.* Quod non Iosue vt putat S. Ephrem, sed Deus sepeliuit eum ministerio Angelorum vt ait S. Epiphanius her. 9. frustra resistenti diabolo, inquit Cornelius. Id textus indicat, v. 6. & sepeliuit eum, scilicet Dominus, quo iubente est mortuus. Cur autem Michael Archangelus cum Diabolo disputans, altercatur de Moysi corpore, vt habetur in epistola S. Iudæ v. 9. Responderet ibi Occumentus: Dicitur Michael ministerium præbuisse in sepeliendo Moysen, id non ferebat diabolus, sed accusationem assererat, Moysen indignum esse sepulturâ, eod quod occidisset Aegyptium, eumq, sepelisset in sabulo, & propterea non permittebat vt honorificam consequeretur sepulturam. Serarius autem in epistolam Iudæ, ideo putat altercatum diabolum de Moysi corpore, ne sepeliretur prope Phogor (vbi sepultus est. Deut. vit. 6.) quia ibi

Lancij Opusc. Tom. 2.

colebatur, ideoque timuit iuxta se reponi corpus tam sancti viri, ne ab iplo, vel loco pelleretur, vel obmutescere cogereetur. Magna commendatio Sanctitatis eius, non humanis, sed Angelicis manibus eum esse sepultum, vti de S. Catharinâ fatetur Ecclesia.

Fuit ergo & Sanctus, & Legislatores & Propheta, & vt ait S. Hieronymus initio Comm. in ep. Galatas etiam Apostolus, idque ex communi Hebræorum sententiâ, & vt dicit S. Gregorius Nazianzenus Orat. 22. *Principum Princeps, & Sacerdotum Sacerdos sanctissimus.*

119. Merito ergo S. Ambrosius l. 1. de Cain & Abel. c. 2. ait, Moysen humana dignitatis conditionem excessisse eoque, vt Dei vocaretur nomine Posuit, ait, te, Deum Pharaonis. Etenim victor passionum omnium, nec vllus seculi captus illecebris, qui omnem istam secundum corpus habitationem, cælestis puritate conuersationis obduxerat, mentem regens, carnem subiciens, & regiâ quadam auctoritate castigans, nomine Dei vocatus est, ad cuius similitudinem se perfecta virtutis vberitate formauerat. Quarum virtutum præsidio, bene potuit, vt ait S. Augustinus lib. 22. cont. Faustum, cap. 69. pro eis quibus profuit, Dea se interponere consulenti, & opponere irascenti. S. Gregorius Nyllenus, tanquam exemplar quoddam perfectionis vitam Moysi descripsisse se ait. Adeo autem plenus erat spiritu, inquit S. Gregorius Papa 2. par. past. c. 5. vt de eius spiritu Dominus iulerit, & 70. rectoribus populi communicari: vt dicitur Num. 11. 17. Sanctus verò Ephrem orat. de Trâsfiguratione Domini, ait eum fuisse in vtero Matris sanctificatum, quod quidem negat Cornelius. sect. 8. in Com. S. Script. in Pentateuchum initio: ait autem, certum esse Moysen vitâ sanctum in monte Abarim ab Angelis sepultum esse, vnde non cognouit homo sepulchrum eius. Deut. 34. 6. Atque hæc fuit ratio, cur Michael Archangelus cum diabolo altercatus sit de Moysi corpore: vt ait S. Iudas in suâ epistolâ.

120. Tamen vit sanctus, adeo carus Deo, quia cum dubitacione quadam percussit petram Num. 20. 10. audiuit sibi dici a Deo v. 12. *Quia non credidisti mihi, vt sanctificarem me coram filiis Israël, non introducatis hos populos in terram quam dabo eis.* Quod in Aarone exactè impletum est, quippe qui mortuus fuerit in deserto: At Moyses, inquit Salianus A. 25. 83. n. 15. *est in Chanani-tidem trans Iordanem penetrare permissus non est, peruenit tamen ad terras cis Iordanem, in quibus Israëlita Og Regem Basan, & Sehon, Regem Amor-rheorum cum populis suis deleuerunt, eorumq, regionem tribubus Ruben & Gad, & dimidie tribus Manassis, Moyses ipse distribuit.* Et n. 17. Salianus addit: *Affluxit hæc pœna Moysen vehementer, vt patet ex Deuteronomio, multis locis c. 1. 37. cap. 3. 26. c. 4. 21. vbi coram populo non sine gemitu recitat se populi causâ iram Dei incurrisse, & spe ingrediendi terram promissionis excidisse. Et licet Deut. 3. 26. id perijisset à Deo hoc retulit responsum: Nequaquam*

121. *Utra loquaris de hac re ad me.* Vnde intellexit esse immutabile hoc decretum contra se & Aaron; quod decretum vocat postea *iusurandum*, Deuter. 4. 21. *Iratus est Dominus contra me propter sermones vestros, & iurauit ut non transirem Iordanem nec ingrederer terram optimam, quam daturus est vobis.* Quâ in re Moysen non peccasse mortaliter, sed tantum venialiter docent S. Augustinus tom. 4. q. 53. in lib. Num. & lib. 16. cont. Faust. c. 16. & Anastasius Nicænus quæst. 35. in Script. fretus auctoritate S. Basilij præcæm. in l. moral. col. 5. & or. 3. de peccato. Abulensis q. 5. & 14. in c. 20. Num. Bellarminus serm. 5. de iustit. Dei punit Sanctius in c. 6. l. 2. Reg. n. 33. & in 3. Reg. 13. n. 17. Lorinus, Cornelius, Bonfrerius in c. 20. Num. v. 10. Sallianus A. 23. 83. num. 302. Alvarez to. 2. de extrem. mali l. 1. p. 1. c. 11. Masuccius l. 5. de conuers. Cal. c. 3. n. 7. Tyrinus in c. 20. Num. & in 3. Reg. 13. 21. Euseb. Nierember. Doctr. Ascet. l. 2. c. 73.

122. Nec potuit valde dubitare, tum quia tot alia miracula fecit in Ægypto: tum quia è petrà antea aquam eduxerat. Exod. 17. 6. dubitatio ergo fuit, ne ob peccata populi Deus renocaret promissam aquam. Ideo ait Deut. 1. 31. *Iratus mihi Dominus propter vos.* Contigit enim hæceductio aquæ ann. 40. ab egressu ex Ægypto, ante quod tempus multis peccatis Deum offenderat populus ille duræ ceruicis. Caietanus putat ideò peccasse Moysen, quia Deus iussit, ut Moses iuberet rupem ad solum imperium suum inuocato Dei nomine aquas sine percussione profunderet. Seperus Sulpitius ait peccasse, quod per diffidentiam non nisi iterato idem aquam eduxit, cum Deus semel iusserit rupem percutere. S. Augustinus q. 19. in Num. ait diffidentiam & incredulitate peccasse vtrumque, idque ex textu Num. 20. 32. apparet. Non enim fidem habuerunt Deum ad vocis humanæ iussione aquameducturum, sanctificatio autem siue glorificatio Dei hic defecit eò quòd non ostensus est coram populo, ut volebat, potens educere aquam de petrà ad imperium serui sui. Si ergo Deus in tanto Propheta, & tam caro amico suo, vnum peccatum veniale punit, exclusione eius ab ingressu in terram promissam, immò ut Sanctius loco citato ait, morte ei ob id, immissa, idque dicit communem esse Patrum sensum, & colligitur ex Deut. vlt. scilicet ubi dicitur: *Mortuus est ibi* (id est, super montem Nebo. v. 1.) *Moyses seruus Domini in terrâ Moab (hostili) iubente Domino: quæ iussio scripta est Deut. 32. 49. Ascende in montem Nebo, & morere in monte.* Ita ergo ob hoc peccatum est à Deo veluti occisus, nam de morbo nil dicitur, imò v. 7. scribitur, quando mortuus est, non caligauit oculus eius, nec dentes illius moti sunt. Verbo ergo Domini iubente ut moreretur in pœnam venialis incredulitatis, anima separata est à corpore. Vnde LXX. & Chaldaeus Paraphrastes vertunt; *Mortuus est Moyses per ver-*

bum Domini. Cum ergo videam, inquit S. Basilius or. 3. de peccato, *Moysen seruum ac summum veri Dei cultorem, illum magnum & qui tanto honore à Deo dignus habitus est, ut illud audiret Exod. 33. 12.) Noui te præter ceteros omnes, & inuenisti gratiam in conspectu meo! Cum videam hunc veniam deprecari, nec tamen eam consequi: & huic nullam veniam dari ob tot ac tanta egregia facta, solum propter breue illud dictam (scilicet, Num. de petrà hac vobis aqua potestis elicere) nonne plane perspicio illam severitatem Dei, quam describit Apostolus? (Rom. 11.) nonne & illud verum esse mihi patiar persuaderi, si iustus vix seruabitur, (1. Pet. 4.) impius & peccator quo tandem in loco comparebit. Sic Petro iubente occisi vel mortui Ananias & Saphyra, ob peccata grauia, Act. 5. 10. quæ fuisse sacrilegia, & voti violationem, docent SS. PP. Basilium de inst. mon. Chrysostomus h. 12. in Acta. Hieronymus ep. 8. ad Demetriadem & ep. ad Rusticam & Paulinam. Augustinus ser. 27. de verb. Apost. & ser. 10. vel 12. de diuersis in edit. Louan. Cypr. l. de exhort. ad martyr. Gregorius l. 1. ep. 3. ad Venantium, Fulgentius epist. de debito coniug. cap. 8. Et hæc fuisse Patrum mentem scribit Baconius to. 1. A. 3. 4. n. 269. Quia in re vt summam dicam omnia, consideranda sunt hæc.*

124. *Primò.* tam carum, tam à se illustratum & gloriosum redditum apud omnes seruum, pro peccato veniali fuisse punitum.

Secundò. Non potuisse obtinere à Deo remissionem illius pœnæ illam, qui tam multa magna à Deo precibus suis antea obtinuerat. Imò vetuit ei Deus ne id peteret Deut. 3. 26. *Non exaudiuit me, sed dixit, nequaquam ultra loquaris de hac re ad me. & vt omnem spem ei præcideret, iurauit ut non transiret Iordanem, nec ingrederetur terram optimam.* Deut. 4. 21.

Tertio. Præter pœnam, iratum fuisse illi Dominum. *Iratus mihi Dominus propter vos.* Deut. 1. 37. & c. 3. 26. & c. 4. 21. quibus in locis ait, *iratum sibi Dominum.*

Quartò. Prædicans quis esset ingressurus & distributor terram promissam, quasi in despectum eius, dixit Deut. 1. 37. 38. *Non tu ingredieris illuc, sed Iosue filius Nun, Minister tuus, ipse intrabit pro te, & ipse sorte terram diuidet Israël.*

Quintò. Non statim moritur ubi à Deo intellexit se eam ob causâ exclusu iri ab ingressu in terram illam, & ob id morturum, vt memoria pœnæ imminentis cruciaretur intus.

Sextò. Ad maiorem sensum doloris, & pœnæ augendam acerbiter, Deus illi ante mortem ostendit omnem illam terram à cuius ingressu illum excluderat ob illud peccatum. Deut. 34. *Hæc est terra, pro quâ iurauit Abraham, Isaac, & Iacob, dicens: semini tuo dabo eam, vidisti eam oculis tuis, & non transibis ad illam.*

Septimò. Occiditur à Deo, vt superius ostensum est, per verbum & iussum Domini.

Si ergo in viridi ligno, ut dixit Christus Dominus, hæc facta sunt, in nobis qui sumus lignum acidum, quid fiet? Fugiamus ergo peccata venialia.

CAPVT OCTAVVM.

Ad vitanda peccata venialia deliberatè commissa hoc etiam motiuum esse debet, quia sunt causa grauissimarum calamitatum, quibus integra Regna per multos annos destruantur per hostes, per milites, per pestilentiam, per incendia, per famem, & his similia. Id primò apparuit in Dauide, etsi esset vir secundù cor Dei.

115. Quid vnum solum peccatum veniale plenè deliberatione commissum, mereatur has omnes calamitates, & ijs immixtis, solet à Deo puniri, euidenter constat ex duobus admirandis exemplis nobis in Sacrà Scriptura relictis, ostensis in duobus sanctis eximii, Deo carissimis, cuius nunc peccatum vnum solum veniale, magis puniuit Deus, quàm his temporibus Germaniam & Imperium puniat, per hos omnes hostes simul sumptos, à quibus afflictum est Imperium & Austria aliæque vicinæ Prouinciæ per tot annos. Euidenter id demonstrabo.

Primum exemplum est in Dauide Rege, qui cū iussisset numerari in populo sibi subiecto, quot ex illo essent apti ad bellum, hoc solo facto, vltimè adeò Deum offendit, ut pestilentia repente ob id immixta sustulerit Deus è viuis septuaginta millia vororù. 2. Reg. 24. 15. leg. hist. in Biblijs.

Ut autem cognoscamus, quantas calamitates, præsentibus nostris maiores, solum peccatum veniale adferat, duo ponderemus. Primò hoc peccatum Dauidis non fuisse peccatum mortale, sed veniale. Secundò. Quanto opere Deus ille fuerit offensus.

Quoad primum hanc populi numerationem à Dauide imperatam, non fuisse peccatum mortale, certissimum esse nobis debet propter 4. causas:

Prima est, quia id euidenter colligitur ex S. Scriptura; in qua solis duobus peccatis mortalibus, dicitur David violasse præcepta Dei, scilicet duplici iniurià illatâ Vriæ, per adulterium cum eius vxore Bersabea, & per homicidium procuratum Vriæ, ut habetur 2. Reg. 11. v. 4. 15. 16. 17. ob quæ sola duo peccata, etiam per Nathan Prophetam à Deo missum, 2. Reg. 12. reprehensus est. Præter hæc autem peccata, post mortem laudatus à Spiritu S. dicitur in nulla alia re violasse Diuina præcepta, sed seruasse omnia. Sic eum dicente Spiritu S. scriptum est, 3. Reg. 15. 5. Propter David, dedit ei (scilicet Abiæ impio) D. Deus suus lucernam in Ierusalem, ut suscitaret filium eius post eum, & statueret Ierusalem, ed quod fecisset David rectum in oculis Lancij Opusc. Tom. 2.

Domini, & non declinasset ab omnibus, qua præceperat ei cunctis diebus vite sue, excepto sermone (id est, iuxta phrasim S. Scripturæ, factò, circa Vriam) Vriæ Hebrai hoc est, ut ait S. Basilii conc. de penit. exceptâ concupiscentiâ vxoris Vriæ & eius interfectione. Excipiendo ergo hæc sola peccata contra Vriam per adulterium & homicidium commissa, in reliquis David nullo peccato mortali Deum offendit, ergo nec in hac numeratione populi. Ergo hæc numeratio populi erat tantum peccatum veniale: præsertim si verum est quod dicit S. Thomas & alij alij Theologi graues, (etsi alij contradicant) peccata venialia non esse contra præcepta Dei, sed præter præcepta.

Et hæc est causa, quòd in alijs Scripturæ locis ita David laudatur à Deo, quod seruauit omnia Dei mandata. 3. Reg. 11. 4. Nec erat cor eius (scilicet Salomonis,) perfectum cum Domino Deo suo, sicut cor Dauid patris eius. Et v. 6. Fecitq. Salomon, quod non placuerat coram Domino, & non adimpleuit ut sequeretur Dominum, sicut Dauid pater eius. Et v. 33. referens causam Deus, ob quâ Ieroboam odabat 10. tribus auferens eas à Salomone: ed quòd Salomon, nò ambulauerit in vijs meis, ut faceret iustitiã coram me & præcepta mea & iudicia sicut Dauid pater eius. Et v. 34. Non auferã omne regnũ de manu eius, sed ducem ponã eum cunctis diebus vite sue, propter Dauid seruum meum quẽ elegi, qui custodiuit mandata mea & præcepta mea. Et v. 38. eidem dixit: Si custodieris mandata mea & præcepta mea, sicut fecit Dauid seruus meus, ero tecum, &c. Et 3. Reg. 14. 8. Deus per Ahiam Prophetam iussit dici vxori Ieroboam: Vade & dic Ieroboam: Hæc dicit Dominus Deus Israël: Quia exaltaui te de medio populi & dedi te ducem super populum meum Israël, & sedi regnum domus Dauid, & dedi illud tibi, & non fuisti sicut seruus meus Dauid, qui custodiuit mandata mea, & secutus est me in toto corde suo, faciens quod placitum esset in conspectu meo.

117. Quòd sanè non dixisset Deus scelesto Ieroboam, de quo v. 9. Dei nomine dixit eius vxori: Operatus es mala super omnes qui fuerunt ante te. Obijcere enim potuisset peccata Dauid si habuisset mortalia præter duo illa, & secundum quidem homicidij occultum alijs, & primum non omnibus notum.

118. Similiter 3. Reg. 15. 3. narrans Spiritus S. scelestera Regis Abiam, filij Roboam, ait: Ambulauitq. in omnibus peccatis patris sui, qua fecerat ante eum, nec erat cor eius perfectum cum Domino Deo suo, sicut cor Dauid patris eius. Et v. 11. laudans Regem Asã filium Abiam dixit: Scriptura: Et fecit Asã rectum ante conspectum Domini, sicut Dauid pater eius. Similia legimus in laudem Dauid, 3. Reg. 15. 11. 4. Reg. 14. 3. & c. 16. 2. & c. 18. 3. præsertim c. 22. 2. Iosias fecit quod placitum erat coram Domino, & ambulauit per omnes vias Dauid patris sui, non declinauit ad dexteram siue ad sinistram.

119. Similis laus tribuitur Asã 3. Reg. 15. 11. & Ioaphato,